

sche onderhandelaars nog niet veel meer gedaan dan veeren laten, voorzoover er nog veeren te laten zijn na meer dan een jaar beschamende liquidatie-politiek. Men kan slechts constateeren, dat het indische programma van de Partij van den Arbeid in versneld tempo wordt afgewerkt. De revolutionair en groot-collaborateur Soekarno is reeds acceptabel verklaard en door een bedenkelijk eenzijdigen wapenstilstand heeft Nederland zich voorloopig gebonden. Op die manier is het politieke „succes" altijd verzekerd bij een misleiden en verblinden aanhang.

Maar tot welken prijs wordt die op handen zijnde „oplossing" gekocht? De lezer neme kennis van het volgende, dat we ontleenen aan het „Militair Weekblad voor de Groote Oost en Borneo" van 28 Sept. j.l.:

Uit een interview met den Legercommandant, vorige week:

De T.R.I. (Het republikeinsche leger. Red.) heeft het grootste deel van zijn wapens en ammunities van de Japanners gekregen. Er zijn evenwel ook Indonesische ammunitiesfabrieken, aan het hoofd waarvan Japanners staan.

Het is bekend, dat er Japansche bataljonscommandanten zijn, terwijl het eveneens van algemeene bekendheid is, dat onder de T.R.I. zich verschillende Japansche instructeurs bevinden. Onder deze instructeurs zijn er eenigen van hoogen rang.

Behalve van Japanners, hebben de T.R.I.-troepen ook steun van gewezen Duitse officieren, afkomstig van Duitse onderzoeërs. Verder schijnt het, dat er nog eenige andere avonturiers van vreemde nationaliteit hun diensten ter beschikking van de inheemsche troepen hebben gesteld. Zoo heeft generaal Spoor wel eens hooren spreken van een Zwitser, een Hongaar en een Oostenrijker en zelfs van een Amerikaanse dame.

Op een vraag, of er nog veel Britsch-Indische deserteurs naar het vijandelijke kamp zijn overgelopen, antwoordde de generaal: „Dat is een vraag, waarop generaal Mansergh u misschien beter zou kunnen antwoorden....."

Generaal Spoor schat de sterkte van het T.R.I.-leger op 80.000 man, maar een enigszins nauwkeurige schatting is uiterst moeilijk. Ongeveer 25 procent van dit leger is gewapend.

Wat volgens den Legercommandant „bekend" en „van algemeene bekendheid is", zal bij de onderhandelaars in ieder geval wel bekend zijn. Maar we vreeszen toch, dat in Nederland de „algemeene bekendheid" niet zoo heel groot is, want we mogen niet veronderstellen, dat Prof. Schermerhorn zich er dan nog op zou kunnen beroemen, dat het overgrote deel van het Nederlandsche volk achter de Commissie-Generaal staat.

ZENDING EN EVANGELISATIE

AFSCHEIDSAVOND.

Tot haar groote vreugde kan de zendende kerk van Zwolle mededeelen aan allen, die met haar meeleven en meebidden in de dingen van het zendingswerk van onze kerken, dat de goeroe indijl K. Tanahomba, die reeds zoo lang wacht op verlof om te kunnen terugkeeren naar zijn vaderland en naar zijn arbeid op Oost-Soemba, bericht ontvangen heeft, dat alles voor zijn terugkeer gereed is. In deze maand nog, waarschijnlijk 20 of 23 November a.s. zal hij per vliegtuig de reis aanvangen naar zijn volk en familie, waar hij noodgedwongen zoo lange jaren van verwijderd is geweest.

De zendende kerk van Zwolle heeft gemeend, dat het noodzakelijk en goed is, dat er een avond belegd wordt, waarop op officiële wijze van den goeroe indijl kan worden afscheid genomen.

Deze afscheidsvergadering is belegd op Maandag 18 November a.s. in de Plantagekerk te Zwolle des avonds om half acht.

De Zendingsdeputaten zijn tot deze vergadering ook uitgenoodigd en ieder, wie komen kan uit ons vaderland, is van harte welkom.

Het zal een echte Zendingsavond worden.

De D. Vreugdenhil zal spreken over het onderwerp: „De zendingstaak van de zendende Kerk". De S. J. P. Goossens zal het woord voeren over het onderwerp: „Een Zendingsbeeld van het Zendingsveld". De goeroe indijl zelf zal een enkel woord spreken, terwijl de R. H. Bremmer namens de Kerk van Zwolle en één der Zendingsdeputaten namens de deputaten een afscheidswoord tot den vertrekkende zullen richten.

Verder zal de avond opgeluisterd worden met solozang, samenzang en orgelspel.

Wanneer onze missionaire dienaar des Woords zal vertrekken naar zijn werktoneel, is nog niet bekend. Besprekingen zijn gaande en te zijner tijd hopen we nadere mededeelingen te kunnen doen.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater.

Een dringende vraag wordt ons in deze dagen gesteld: wat hebt gij te doen ten aanzien van den nood der wereld?

Ik las twee antwoorden op die vraag, die ik thans met U eens wil bezien. Het eene is van prof. Greijdanus in zijn rede voor de studenten onzer theologische hogeschool, welke rede gij in de „Reformatie" hebt kunnen lezen. Het andere is van de afgezanten der Zwolsche synode op Evangelisatievergaderingen in onze stad, over het groote werk, door genoemde synode aangevangen, en ter sterking voor de collecte, die voor dien arbeid moet worden opgebracht van één en een kwart ton.

Ik sprak reeds in een vorigen brief over de rede van ds. Lugtigheid en wil nu nog wijzen op die van prof. Wurth, van welke rede een breed verslag werd gegeven in de Syn. „Groninger Kerkbode".

Het antwoord van prof. Greijdanus was: peil eerst den waren nood der wereld, en vertel haar dien, met het geneesmiddel: de volle waarheid der Schrift; doch zie vooraf uw eigen nood in het volle licht van het Woord onzes Gods.

Ds. Lugtigheid en prof. Wurth spraken andere taal.

Nu is het een merkwaardig verschijnsel in de geschiedenis van kerk en wereld, dat, als de kerk in grooten nood is, opdat zij uit ongehoorzaamheid haar boodschap vergeet of verwerpt, zij heel druk bezig gaat, om „de wereld in nood" te veroveren. Zij denkt dan haar groote kans te hebben, de „grote gok", het „alles op alles zetten", zooals ds. Lugtigheid het dan zei, te moeten wagen, om te winnen voor Christus.

De Roomsche kerk heeft met nimmer groote kracht en inspanning gestreefd naar de wereldmacht voor de wereldkerk, om die wereld te winnen voor Christus en zijn plaatsvervanger hier op aarde, dan toen zij ten diepste gevallen was in misdaad en ellende, en het bloed der eenvoudige kinderen Gods haar van de vingers droop.

Toen in Europa in de vorige eeuw de kerk haar wezenlijke boodschap was vergeten, werd er in Duitschland en hier te lande op predikantenvergaderingen druk gediscussieerd, hoe het toch kwam, dat de „arbeiders" bleken liever hun heil bij Marx dan bij de kerk te zoeken, en hoe men die arbeiderswereld weer zou kunnen terugwinnen.

Over de wereld der geleerden en der deftige burgerij sprak men minder. Maar die vonden den godadienst „voor het volk" altijd wel goed.

Hoe zou men de arbeiders dan weer winnen? Wel, door hen bij te staan in hun economischen strijd, door „sociaal" te worden.

De kerk had toch zelf schuld, zij had haar taak verwaarloosd en niet goed tegen den werkgever gezegd, dat hij het loon zijner arbeiders niet mocht verkorten.

Nu was het zeker niet onnoodig, dat de kerk den werkgevers zulke vermaning toediende, en ik wil niet zeggen, dat zij daarin altijd getrouw is geweest, maar wat kon dit „sociaal doen" helpen, als de kerk voort den arbeiders steunen voor brood gaf?

Op het dorpje, waar ik mijn jeugd doorbracht, werd er in de „grote kerk" zeer modernistisch gepreekt en menschen kwamen er niet.

Zij wilden ook niet naar de „kleine kerk" dier gehate koksianen. Maar als er eens een, zij het weinig, orthodoxe dominé kwam preeken in de Ned. Herv. Kerk, dan liep zij vol. De burgers kwamen niet, de arbeiders wel. Niet dat zij de waarheid aannamen, maar ze zeiden: die man vertelt ons nog iets, wat waard is gehoord te worden.

Doch toen zij later georganiseerd waren in hun vakverenigingen, en hun machtsmiddel der staking kenden — heel het raderwerk staat stil als uw machtige arm het wil — toen ging het hun als dien boer, die tot zijn dominé zei: een bidstond voor het gewas is niet meer noodig, want we hebben nu onze kunstmeester.

Wij zien nu weer hetzelfde gebeuren in de „wereldkerk" der oecumenische actie. Deze kerk is in grooten nood, want zij gaat haar boodschap vervalschen, wijl een halve waarheid geen waarheid is, en men de waarheid zeker nimmer verkrijgt door aan die helft eenige stukken dwaling te hangen.

Maar zie, nu komt men in actie, om „de wereld in nood" te redden, te winnen voor de kerk. Nu moet de „grote gok" gewaagd. Nu heeft men een kans, als nimmer te voren.

Zoo nu sprak ds. Lugtigheid ook, nu zijn kerk in grooten nood verkeert, en hij ziet het niet, want het kerkelijk conflict is maar een huiskamerruzie. Vergelijken bij den wereldnood dus van geen betekenis.

Wij moeten de antithese niet triumpfantelijk verheffen, maar wij moeten evenveel smart hebben over den wereldnood als ds. Buskus en de zijnen. Wij zijn kleine luyden, te intellectuelistisch en te moralistisch en te onbehouwen en te onwennig om indruk op de wereld te kunnen maken. Die uit haar tot ons getrokken worden, vinden ons gezelschap niet aangenaam. Zij gevoelen zich bij ons met onze knullige houding

tegenover hun vermaken, niet thuis. Wij moeten niet leven uit dogmatismen of ethischen angst enz. Men heeft het kunnen lezen.

Prof. Wurth was ook al van meening, dat wij de antithese, die er wel is, toch verkeerd aanwendden. Wij zien den tegenstander te veel als een vijand, die verhooven, te weinig als iemand, die gewonnen moet worden.

Hij bejammerde het kerkelijk conflict, dat „wij", zoo verklaarde hij, zooveel mogelijk hebben trachten te voorkomen en te genezen. Maar er was aan die zaak ook een goede kant.

De mentaliteit der uitgetreden broeders — hij had naar waarheid moeten zeggen, der uitgeworpen broeders — leidde toch tot zekere steriliteit, zóó dat al minder een vruchtbaar gesprek met de buitenkerkelijken kon worden gevoerd.

Wel, nu zijn wij er uit, en nu is men eens waarlijk vrij voor het groote werk der Evangelisatie, voor den kamp om de wereld. Men kan nu met ongebonden vleugels haar tegemoet vliegen en — de kans is immers groot — men zal met vreugd ook worden ontvangen.

De lastige lieden zijn uit den weg.

Wordt het zoo niet duidelijk, dat het die predikers zijn in de gereformeerde kerken, die, zooals ik dag in dag uit heb gezegd, de gereformeerde gedachte, het wezenlijk gereformeerde leven haatten, die op de synoden en niet het minst op die van Zwolle de overwinning hebben behaald?

Zeker, prof. K. Dijk mag er nog tegen vechten, ook in zijn artikelen in het „Gereformeerde Jongelingsblad", waarin ik weer iets van den ouden vriend en medestander ontdekte, het baat hem niet. Ik zie het met smart, want hij staat in een verloren stelling.

De anderen roepen: wij zijn ze kwijt, die lastposten, die ons werk tegenstonden.

Nu versta men mij wel.

Ik betwijfel geen oogenblik den hoogen ernst en de goede bedoelingen van deze menschen, en geen moment hun wezenlijke smart bij het zien van de wereld in nood. Ik bespreek nooit de motieven, die hen drijven, maar alleen hun woorden en hun werk.

Toen ik de rede van prof. Wurth had gelezen greep ik, zonder eenigen opzet ter verpoosing weer eens naar mijn „Shakespeare" en ik sloeg toevallig op: „Much ado about nothing". Veel geschreeuw en weinig wol.

In de eerste acte van dat stuk wordt veel geveend van vreugde en zegt gouverneur Leonata: „there are no faces truer than those that are so washed". Geen schooner gelaat dan dat zoo gewasschen is. Want het is, zegt hij, beter te weenen van vreugd dan vreugd te hebben om tranen.

Dat is ook zoo.

Maar al zijn vreugdetranen en smartetranen welgemeend, vrucht van een waarlijk bewogen gemoed, zijn zij daarom goed? Vruchtbaar?

Weet men wel, dat er nooit misschien heftiger geveend is dan in de dagen der Fransche revolutie, vlak bij de guillotine; niet door de slachtoffers maar door hun beulen?

Ik heb gelezen van vergaderingen van socialistischen, waar men het lied van het revolutionaire „morgen" niet ten einde kon brengen van louter ontroering. Dacht men dat die menschen het niet oprecht meenden?

En hoeveel smartetranen zijn volkomen onvruchtbaar gebleven?

Ook de satan weet zijn tranenvloed te wekken.

Als een bekwaam chirurg zou zien, hoe een gemeedelijke, welmeenende collega, met een gelaat van tranen overstromd en gewasschen, om het lijden van den armen patient, dien hij onderhanden heeft, dien patient hopeloos zou gaan verknoeien, zou hij dan zeggen: zie eens welk heerlijk gezicht, zulk een smart, hoe schoon gelaat, dat zoo gewasschen is? Zou hij niet toespringen, en, als het nog kon, dien collega het halt toeroepen, en hem het mes uit de handen rukken?

Hij zou het doen uit liefde, waarachtige liefde, voor den patient en voor den collega.

Ik betwijfel niet het smartgevoel over den nood der wereld.

Maar ik waarschuw tegen het werk, dat men wil gaan verrichten.

De kerk zal de wereld tegemoet treden en haar genoegens zelfs op christelijke wijze overnemen, om zoo bij de wereld aangenaam te worden en haar te winnen. Weet gij wat het gevolg zal zijn? Dat de wereld de kerk veroverd en anders niets.

De Ned. Herv. Synode vergeet den nood harer kerk en vliegt nu de wereld met haar geëxamineerde werkers tegemoet. Dacht men dat daarop zegen zou zijn te verwachten?

Laten wij toch eerst zien den eigen nood der kerk en onzen hoogmoed, die steeds weer elke revolutie vergezelt in de wereld en in de kerk.

De wereld in nood? O zeker. Let op Hebreë 6:4. Dus zegt prof. Greijdanus. En zeer zeker wil hij, dat wij het haar zullen zeggen, of zij nog mocht leeren beven voor het oordeel Gods.

Wij zelf in nood? O zeker. Let op Matth. 7:21-23. Dat is spreken naar de Schrift in eenvoudige gehoorzaamheid.

En welk wapen heeft de kerk nog meer?